

POSTANOWIENIE

23 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 23 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku K.D. i G.D.
z udziałem Wodociągów [...] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w U., M.
spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na skutek skargi kasacyjnej Wodociągów [...] spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w U.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej
z 1 grudnia 2022 r., II Ca 598/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 1 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Cieszynie z 16 marca 2022 r. w sprawie z wniosku K.D. i G.D., z udziałem Wodociągów [...] sp. z o.o. w U. i M. sp. z o.o. w K. o ustanowienie służebności przesyłu, w ten sposób, że ustanowił na położonej w S.przy ul. [...] nieruchomości składającej się z działek nr ewid. [...], [...]1, objętej księgą wieczystą nr KW [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy w C., stanowiącej własność wnioskodawców G.D. i K.D., na rzecz uczestnika postępowania Wodociągów [...] sp. z o.o. w U., służebność przesyłu polegającą na prawie do utrzymania posadowionych na opisanej nieruchomości urządzeń infrastruktury

wodociągowej (sieci wodociągowej o średnicy 150 mm), korzystania i swobodnego dostępu do nich w celu: ich eksploatacji, przeprowadzenia koniecznych remontów, konserwacji, usuwania awarii lub modernizacji, przebiegającą po działce nr ewid. [...]1 pasem gruntu szerokości do 2,15 metra, w którego osi przebiega oś wodociągu [...], jakiego krawędzie oddalone są 1 metr w każdą stronę od skrajni przewodu wodociągowego, o łącznej powierzchni 0,0181 ha, szczegółowo opisanym jako wariant 1 w opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji S.M. i zobrazowanym kolorem czerwonym na stanowiącej załącznik do niej mapie z projektem służebności przesyłu dla wodociągu [...] oznaczonej (WARIANT 1), która to opinia stanowi integralną częścią postanowienia.

Uczestnik Wodociągi [...] sp. z o.o. w U. wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w całości oraz wnosił o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji

skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano istotne zagadnienia prawne oraz oczywistą zasadność skargi. Wątpliwości skarżącego dotyczyły w szczególności interpretacji art. 7 k.c. w związku z art. 292 k.c. w związku z art. 172 § 1 k.c. w zw. z art. 305¹ k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. w zw. z art. 60 k.c. w zw. z art. 3 k.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05, i z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższych kryteriów. W istocie zagadnienia prawne wskazane przez skarżącego są pytaniami o trafność stanowiska Sądu Okręgowego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa. Ponadto przedstawiona problematyka była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. W uchwale z 16 maja 2019 r., III CZP 110/18, Sąd Najwyższy rozstrzygnął, że wybudowanie urządzeń przesyłowych na gruncie osoby trzeciej za jej zgodą wyrażoną bez zachowania formy aktu notarialnego świadczy o złej wierze posiadacza służebności.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02; z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06).

W analizowanej skardze kasacyjnej nie wykazano tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Podniesione zarzuty stanowią jedynie polemikę z wykładnią przepisów prawa dokonaną przez sąd. Ponadto w konstrukcji skargi zachodzi logiczna sprzeczność, ponieważ te same argumenty nie mogą jednocześnie dowodzić występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i oczywistej zasadności skargi.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

A.G.

r.g.